

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK VIII. Ч. 37 (780). СУБОТА, 27. БЕРЕЗНЯ 1926.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, MARCH 27th, 1926. No. 37 (780). VOL. VIII.

ЛЕГКІ ПРИСУДИ ДЛЯ ТРОХ УЧАСНИКІВ УБИЙСТВА МАТТЕОТІ.

Думіні, Вольпі й Поверомо вийдуть в червні на волю, а Віоля й Маджарія вже тепер цілком увільнені.

Кієті, Італія, 25. березня. — Процес проти п'ятиох фашистів, обвинувачених в убитті соціалістичного посла Маттеоті, закінчився вчора легким за судом трох з них і цілковитим увільненням останніх двох. Американо Думіні, Альбіно Вольпі й Алемето Поверомо зістали засуджені на п'ять років, 11 місяців і 20 днів в'язниці, а Джузеппе Віоля й Аугусто Маджарія зістали цілком увільнені. На підставі королівської амністії кару засудженим зменшено до одного року, 11 місяців і 20 днів в'язниці. Їм зараховано також час, який вони сиділи до засуду, так що з початком червня ц. р. вони вийдуть цілком на волю. Роберто Фаріначі, генеральний секретар фашистської партії, який виступив на суді як адвокат Думіні, домагався віддавати присяглих, щоб вона цілком увільнила п'ятьох обвинувачених, яких вчинок, казав він, був викликаний невольністю Маттеоті.

ПОСЛИ ДЕРЖАВ ЗА ВІДДАННЯМ ПЕКИНУ В РУКИ ЧАН ЦО-ЛІНА.

Генерал Фен Ю-Сян, командант китайської народної армії, збудував оборонні окопи з трох сторін Пекину.

Пекин, Китай, 25. березня. — Довіданося з достовірного джерела, що дипломатичний корпус відкинув вчора пропозицію щодо анексії Пекину як уживання закордонних військ, включно з американськими, для оборони столиці перед наступаючими військами генерала Чан Цо-Ліна та його союзників. Народна армія під командування генерала Фен Ю-Сяна контролює тепер Пекин, але на ньому сильно натискають війська Чан Цо-Ліна і вона може вийти з міста і віддати його без бою.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПОСОЛ КАШЕН ПРО ЛЬОКАРНСЬКІ ДОГОВОРИ.

Париж. — Комуністичний посол Кашен говорив в парламенті про льокарнські договори і доказував, що базують на договорах і оборона інтересів пануючої класи. Він казував, що лише працюючі є ворогами війни, яка вигідна для буржуазії й капіталістів. "Ідея Льокарна", сказав він, "походить з Лондону. Англія, яка переживає економічну кризу, а її робітничий клас революціонується, зацікавлена в тому, щоб відірвати Німеччину від Радянського Союзу й утворити проти нього єдиний фронт, бо моральна сила СРСР збуджує пролетаріат і координує до повстання. "Дух Льокарна" не перешкадає різким спорам, взаїмним погрозам та інтенсивному зброєнню". Кашен покликався на недавні військові промови Муссоліні й Штресемана та на кампанію англійської преси, яка свідчить про нікчемність льокарнських договорів. "Проект роззброєння", заявив Кашен, "потерпів крах ізза імперіалізму держав. Лише Радянський Союз щиро бажає роззброєння".

В БРАЗИЛІЇ ЗАТОПИВСЯ КОРАБЕЛЬ РАЗОМ З 38 ЛЮДЬМИ.

Ріо де Жанейро, Бразилія, 24. березня. — На ріці Амазонці затопився в понеділок пасажирський корабель "Пас де Карвалью", а разом з ним втрадили життя капітан, другий офіцер, перший інженер, дев'ять членів залоги і 26 пасажирів, разом 38 людей. 78 пасажирів і кілька членів залоги зістали виратувани. На кораблі були запальні речі і коли на ньому вибух вогонь, вони експлуатували та спричинилися до затоплення корабля. (Депеша з Лондону подавала на підставі повідомлення з Бразилії, що під час затоплення згаданого корабля втратило життя 104 особи. Та мабуть повніша депеша з Ріо де Жанейро відповідає більше правді.)

ПІДЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ ЗГИНУЛО 25 ОСІБ.

Лондон, 22. березня. — Депеша з Константинополя повідомляє, що під час землетрусу в околиці Адалія, в Малій Азії, згинув 25 осіб.

В Кантоні виконано державний переворот

ГЕНЕРАЛ ЧАН КАІ-ШЕК ЗАХОПИВ ДЕРЖАВНУ ВЛАДУ У СВОЇ РУКИ Й АРЕШТУВАВ КИТАЙСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Пекин, Китай, 25. березня. — Офіційні телеграми кажуть, що генерал Чан Каі-Шек, при допомозі дра. Ву та інших визначних Китайців, виконав державний переворот в Кантоні та увизнив китайських і російських комуністів. Кількох Росіян убито. Кантонська депеша з 19. січня повідомляла, що помімо заходів вдови по Сун Ят-Сеню привести до мира, противники генерала Чан Каі-Шека, військовий провідник Полудневого Китаю, старалися усунути його через його заведику урядової строгість в завідуванні державними справами. Др. Ву був перше віцеміністром закордонних справ в кантонському уряді. Вашингтон, 23. березня. — Американський міністер в Пекині МекМорей повідомляє сьогодні, що китайський уряд приказав покарати п'ятьох комуністів, яких обвинувачується в постійному викликуванні заколоту в Китаю. Поліція дістала інструкції шукати за обвинуваченими і ужити гострих кроків проти комуністичних демонстрацій у майбутньому. Нові поліційні приписи забороняють всі публічні мітинги. Ці постанови видано після того, як під час демонстрацій Таку убито кілька осіб.

РІЖНІ ВІСТІ

УРЯД БРАТІЯНУ ЗРЕЗИГНУВ 27. БЕРЕЗНЯ.

Букарешт, Румунія, 23. березня. — Румунський прем'єр Братіану вручив свою резігнацію королеві Фердинандові 27. березня. Про це повідомив вчора кореспондент американської пресової агенції міністер закордонних справ І. Г. Дука.

В МЕКСИКУ ЗНОВУ УБИТО АМЕРИКАНЦІВ.

Місто Мексико, 24. березня. — Мексиканські робітники в Ікстля, в стеїті Наяріт, убили в понеділок американця Дакота Гіла, який працював для мексиканської національної залізниці. Причина убиства не є подана, лише в звітному сказано, що убійники мали зв'язки з полудневою тихоокеанською залізницею.

ГРЕЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗРЕЗИГНУВАВ.

Атени, Греція, 20. березня. — Адмірал Кондуріотіс, який був грецьким президентом від грудня 1923 року, коли Грецію проголосило республікою, уступив з того станювища і внаслідок в Греції відбується вибір нового президента.

400 МАЙНЕРІВ В НАНАЙМО БЕЗ ПРАЦІ.

Вікторія, Б. К., 25. березня. — Міністер майнів Слон і міністер публичних робіт Сотерленд поїдуть цього тижня до Нанаймо, де 400 майнерів без праці, щоб розслідувати тамонні відносини. Вуглева індустрія на Ванкувер Айленді в застою.

ДІСТАВ РІК ВІЗНИЦІ ЗА ТЕ, ЩО МАВ ЗБРОЮ.

Ванкувер, Б. К., 25. березня. — В місцевому поліційному суді засуджено вчора Едварда Ніла на рік в'язниці за те, що в його кімнаті знайдено три машинні криси й 5,000 набоїв амуніції, які були призначені до висилки до Китаю. Ніл був арештований 24. лютого, коли поліція зробила наїзд на його помешкання.

В НІМЕЦЬКІЙ МАЙНІ УБИТО 15 МАЙНЕРІВ.

Берлін, 25. березня. — Депеша з Ессену каже, що в вуглевій майні коло Обертвену злетів в долину кіш, в якому спускається до майні робітників, внаслідок чого 15 майнерів було убитих і 20 ранених.

ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ УБИТО 22 РОБІТНИКІВ.

Бирмінгем, Алабама, 22-го березня. — Останні обчислення виказують, що під час експлозії форнесу в залізній фабриці "Вудвард Кол енд Айрон Ко." згинув всіх 22 робітників. Крім них, чотири робітники знаходяться в критичному стані у шпиталі. З убитих 11 було білих і 11 чорних. Причини експлозії невідома.

АРАБСЬКІ ЖІНКИ ВОЮЮТЬ З ФРАНЦУЗАМИ.

Єрусалим, 25. березня. — Арабські жінки повстали в рядах повставших Сирійців, які борються проти французького режиму.

КОМАРОВ ГОЛОВОЮ СОВІТУ В ЛЕНІНГРАДІ.

Ленінград, 25. березня. — Микола Комаров, бувший секретар Ленінградського Союзу, зістав назначений головою Союзу на місце уступившого Г. Зіновєва.

ХАТИНА, В ЯКІЙ ЖИВ ШЕВЧЕНКО НА УКРАЇНІ.

Експедиція Сумського музею відкрила на хуторі Лихвин, недалеко м. Лебедина, дімок, в якому жив у 1859 р. Т. Шевченко. Дімок побудований 1737 р. При допомозі місцевих селян експедиція віднайшла учительку Залеську, що зберігала образи Т. Шевченка. Образи дістала вона від свого мужа, що був великим приятелем Шевченка. Експедиція набула образ артиста Ленгефеля "Пікнік", на якому намальований Шевченко в окруженні своїх приятелів. На образі власноручний напис Шевченка: "Залеському від Шевченка". Експедиція набула також образ Соколова "В шинку".

ДОМАГАННЯ ПОЧТОВЦІВ БУДЕ СПОВНЕНЕ.

Оттава, 22. березня. — Почтові урядовці, які були на страйку в 1924 році, одержать тепер гроші, втрачені ними внаслідок того, що їх прицьо було до роботи як почтових помічників за \$85 на місяць. Таке приречення дав головний постмистер Морфі делегції почтових робітників. Рішення уряду дотичить 25 тисяч почтових урядовців. Між ними є включені близько 1,500 урядовців в Торонто, 700 в Монреалі, а решта в інших містах східньої Канади.

В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ УТВОРЕНО НОВИЙ УРЯД.

Лондон, 22. березня. — В Чехословаччині утворено новий уряд під проводом прем'єра Івана Черного. Зі старих міністрів в кабінеті є між іншими др. Едвард Бенеш, як міністер закордонних справ. Новий кабінет є неполітичний. Урядові Черного не ворожать довгого існування, бо соціалісти вже готуються його повалити.

ПОВСТАННЯ ПРОТИ ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

Константинополь, 23. березня. — На кордоні Мозуля відбуло повстання курдського племені проти турецької влади. Турецька преса обвинувачує британське військо в Іраку, що воно захоплює повстанців.

ДОТЕПЕР ДЕПОРТОВАНО З МЕКСИКИ 202 ПОЛІВ.

Місто Мексико, 16. березня. — Мексиканський уряд сповіщає, що дотепер з Мексика прогнано 202 чужинських полів. Більшість депортованих — католицькі полі. Депортація відбувається згідно з постановами нової мексиканської конституції, яка дозволяє сповняти обовязки духовників лише особам, що родилися в Мексикі.

ЗАБОРОНИЛИ СВЯТО В ПАМ'ЯТЬ СУН ЯТ-СЕНА.

Шангаї, Китай, 15. березня. — Місцева поліція заборонила святочне вшанування пам'яті дра Сун Ят-Сена, основника партії Гоміндан. Свято мало відбутися з нагоди заложення угольного каменю при будові гробу для Сун Ят-Сена. Гріб цей буде побудований коштом 300 тисяч долларів побір гробу першого китайського цісаря Мінга.

Е. ЛАПОЙНТ ДЕРЖАВНИМ СЕКРЕТАРЕМ.

Оттава, 24. березня. — Ернест Лапойнт, міністер справедливості, став сьогодні також державним секретарем. Він буде завідувати обома департаментами, хоч вони остують окремими міністерствами.

БОРОТЬБА МІЖ ПІДДУБНИМ І ЗБИШКОМ ВІДЛОЖЕНА ДО 9. КВІТНЯ.

Боротьба між Іваном Піддубним і Станиславом Збишком, що мала відбутися в Amphitheatre Rink у Вінніперу 1. квітня, зістала перенесена на 9. квітня.

ПОШИРЕНО ДОПОМОГУ НА ДІТИ НЕНАТУРАЛІЗОВАНИХ РОДИЧІВ.

Провінційальний парламент Манітоби ухвалив поправку до закону про опіку над безпритульними дітьми.

В минулий понеділок манітобський провінційальний парламент ухвалив в другому читанні поправку до закону про опіку над безпритульними дітьми, на підставі котрої допомога з фонду для вдів буде поширена також на діти, уроджені в Канаді від ненаaturalizovanih родичів. Справу поширення допомоги для дітей ненаaturalizovanih родичів підніс в парламенті ще 12. березня М. Роескі, незалежний депутат з Гімлі. Цю справу підперли робітничі й деякі консервативні послі, і завдяки їх старанням ухвалено вище згадану поправку. На поширення допомоги для безпритульних дітей, до пенсійного фонду для вдів буде додано \$10,000, так що разом цей фонд буде вносити в слідууючому фискальному році 460 тисяч долларів. Парламент відкинув однак другу поправку, яка постановляла, щоб допомогу одержували також діти, уроджені від ненаaturalizovanih родичів поза провінцією Манітобою. Ця поправка була відкинена 23 голосами до 17. З робітничих послів проти поправки голосував Айвенс, а з українських — Бачинський. Імен інших українських послів не було між голосами ні за, ні проти. Польський посол Роескі голосував за поправку.

ЗАКОНОПРОЄКТ ДЖ. КВІНА ПРО ДЕНЬ ВІДПОЧИНКУ В ТИЖНІ.

В комісії манітобського парламенту для доповнювання законів розбирається тепер законопроект робітничого посла Квіна про 30-годинний період відпочинку для робітників кожного тижня. На засіданні комісії прийшли представники робітничих організацій і різних індустрій та висловлюються за і проти законопроекту. Між сторонниками законопроекту були між іншими адвокат Т. Дж. Моррей, який промовляв від юні тимстрів, делегация від О.В.Ю. на чолі з Росселом та робітничий алдермен Симпкін, який заступає робітничу меншість міської ради. Як противники законопроекту виступали представники від Кенедієн мануфактурерс асоційшен (товариства канадських фабрикантив), Емліоєрс асоційшен (товариства роботодавців) та різних поодиноких індустрій, готелів і закладів. Вони казали, що ухвалення такого закону серйозно пошкодить їх інтересам і здержувати розвиток індустрії. Прикладники законопроекту обстоювали, що всім робітникам належить день відпочинку в тижні. Вони казували також, що призначення дня відпочинку кожного тижня дасть більше праці і для тих, що є без заняття, і злігднить безробіття.

НІМЕЦЬКІ МОНАРХІСТИ ГОТОВЛЯТЬ ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ.

Берлін, 22. березня. — В Німеччині праві партії та організації приготували політичний переворот. Вони стремлять до повалення республіки й проголошення монархії або диктатури. За цим переворотом є націоналісти й монархісти, а також сильна військова організація "Штальгельм". Ці організації одержали тепер нову силу в особі дра Альфреда Гугенберга, власника бердінських дневників "Льокаль Аншайгер" і "Дер Таг" та інших газет, а також новинарської агенції "Телеграфей Уніон", яка доставляє телеграми й новинки для 1,600 часописів у Німеччині. Гугенберг це тепер наймогутніший чоловік в Німеччині. Його силу порівнюють з силою покійного Гуга Стінесса і той факт, що він приєднався до правих, яка стремить до перевороту в Німеччині, має велике значення в суспільному житті Німеччини. Його приятелі отверто заявляють, що хочуть віддати провід перевороту в руки Гугенберга. Вони кажуть, що він хоче повалити республіку і встановити монархію або диктатуру негайно, бо коли-б справа проволікалася до осені, тоді Німеччина вступить до Ліги Націй і республіканський елемент в Німеччині скріпиться.

ПІП ПРОТИ СТРАЙКЕРІВ У ПАСЕЙКУ.

Пасейк, Н. Дж., 22. березня. — Страйковий комітет рішив скріпити страйкові пикети, щоб більше зменшити число страйколомів. Комітет обчисляє, що в страйку бере тепер участь більше як 15,000 робітників. На страйкерів зробила прикре вражіння проповідь, яку виголосив у місцевій римо-католицькій церкві піп Томас Кернен. Він пятавав провідників страйку як революціонерів, що уживають страйку до викликає революції. Жидівський рабін Вайз виголосив вчора в Карнегі Гол в Нью Йорку промову про пасейський страйк, в якій напад на диктаторську тактику фабрикантів. Він сказав, що такою тактикою вони доводять робітників до комунізму.